

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE :

In Capitala: Pentru 1 an 30 lei; 6 luni 15 lei; 3 luni 8 lei.
In Districte: " 1 an 36 lei; 6 luni 18 lei; 3 luni 10 lei.
In strainatate: " 1 an 48 lei; 6 luni 24 lei; 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa :

In Romania: La administrațiune, Tipografia Ștefan Mihălescu, Strada Covaci, Nr. 14 și la corespondenții ziarului din județe.
In Paris: La Société Havas, place de la Bourse, 8.
In Viena: La Heinrich Schalek, I, Wollzeile, 12, Biroul Central de anunțuri pentru Austro-Ungaria.
In Hamburg: La Adolf Steiner, Gänsemarkt, No. 58, Biroul de anunțuri pentru Germania.

ANUNCIURILE :

Linia mică pe pag. IV 30 bani. Reclame pe pagina III-a 2 lei.
Reclame pe pagina II-a 5 lei. Scrisorile nefrancate se refuza
Articolii nepublicați nu se înapoiază.
Pentru inserții și reclame, redacțiunea nu este responsabilă.

Prim-Redactor: STEF. C. MICHAILESCU.

STIRI TELEGRAFICE

din ziarele streine.

New-York, 24 Martie.

Ziarele de aici desmint știrea că reprezentanțele englez ar fi amenințat cu ruperea relațiilor diplomatice, în cas când guvernul Statelor-Unite ar mai permite limbajul acela violeat, ce unele ziare americane l'observă față cu guvernul Angliei în chestiunea fenianilor. Faptul este cel următor: Cabinetul englez a adresat o simplă întrebare ministerului de externe asupra caracterului acelor persoane ce țin un limbaj violent în contra Angliei.

Viena, 26 Martie.

Regina Natalia de Serbia a sosit ieri d. a. cu Alessandro, micul principe moștenitor. Regina călătorește sub incognitului contesei de Takova. La gară fu întâmpinată de ambasadorul sârb Bogicević, de dr. Cristicić care sosise din Roma, de membrii ambasadelor și de numeroși studenți sârbi. Regina a conversat cu ambasadorul. După finalul convorbirii un student l'oferi un buchet. Indată după sosire, regina făcu o preumblare pe Ring și în Prater, iar seara se duse la operă spre a asista la „Tributul din Zamora. Azi dimineață pe la 11 ore Maiestatea sa împăratul făcu o vizită reginei. Împăratul însoțit de adjutanții săi contele Wolkenstein, purta uni-formă de mareșal și marea cruce a ordinului Takovei. Maiestatea sa a stat 20 de minute la regina. După visita împăratului, regina Natalia primi pe ministrul de externe contele Kalnoky, pe secretarul de ambasadă rus principele Cantacuzen și pe mareșalul de ceremonii contele Hunyadi. După amiază regina a consultat mai mulți doctori; seara a plecat la Nizza.

Viena, 26 Martie.

In luna lui Aprilie împăratul va inspecta garnisoana Capitalei. Cu ocaziunea aceea principele Wilhelm de Prusia va veni la Viena ca, în calitatea sa de mareșal să comande înaintea împăratului un batalion din regimentul de infanterie, No. 34, al cărui șef e împăratul Germaniei.

Berlin, 26 Martie.

In fața notelor ce a adresat-o ambasadorul german, Schlozer, cardinalului Jacobini, ca guvernul prusian n'a pretins nici odată estradarea cardinalului Ledochowski, „Germania” publică din isvor autentic următoarea informațiune: «E sigur, că Victor Emanuel l'a încuștințat la timpul său pe Papa prin un adjutant al său, să se conformeze pretenșiunilor guvernului prusian estradând pe cardinal, iar Papa l'avisă pe cardinal să se refugieze în Vatican».

„Kuryer Poznanski” reimprospătează în memoria cetitorilor săi că Prusia a cerut la 1876 de la guvernul austro-ungar, să nupe rmită cardinalului Ledochowski, eșit din închisoarea de la Ostrow, să se adăpostiască pe teritoriul Austriei.

Cancelarul e bolnav de gât.

Roma, 26 Martie.

Directorul observatorului de la Etna, d. Comendatore Silvestri anunță următoarele depeși. Catania 24 M. 11 noaptea: După două zile de neîncetate cutremure de pământ, întreg teritoriul Etnaei e în mișcare. Erupțiunea principală e laterală, pe partea de apus a muntelui, 1100 de metri de la suprafața mării, cinci kilometri de la Nicolasi.

Locuitorii sunt îngroziți. Azi a aruncat Etna o mulțime de bolnavi; lava a încetat. Se pare că și când erupțiunea ar fi pe sfârșit.

Catania, 26 Martie.

Erupțiunile sunt pe sfârșit. Nu se anunță de cât câte-va cutremure de pământ.

Ismalia, 25 Martie.

D'o dată cu curățirea imbucăturii Chiel se vor începe și lucrările pregătitoare la Wotșok, spre răsărit de la Șebrieni, pentru un port comercial, care să fie accesibil și celor mai mari vapoare de comerț.

Londra, 26 Martie.

Guvernul a dat ordin ca agenții polițienesci să fie susținuți în împlinirea misiunii lor de 2000 de soldați din arma infanteriei. Parlamentul și palatul Buckingham sunt păzite de un batalion de gardă.

Perzagno, 25 Martie.

Isbutind guvernul muntegrec să contracteze un împrumut de patru milioane florin în Rusia, în luna viitoare se va începe construirea de drumuri strategice și anume: Cetine-Grahovo, Nișici-Cetine,

Rjeca-Podgorița, Cetine-Sjeca și Antivari-Dulcigno.

Roma, 26 Martie.

Academia din Viena a belor-arte trimite o deputațiune la Urbino, pentru serbarea Rafael. — Episcopia catolică din București se va ridica la rangul unei arhiepiscopii, pe când în Craiova și Galați se vor înființa numai simple episcopii.

New-York, 26 Martie.

Post-meisterul general Howe a murit azi.

Serviciul Telegrafic al „României Libere”

28 Martie — 3 ore seara.

Constantinopol 28 Martie.

Să asigură că misiunea extraordinară însărcinată d'a reprezenta pe Sultanul de serbătorile încoronării Împăratului Rusiei, va fi compusă din mareșalul Méhémed-Namik pașa, adjotant-de-câmp general al Sultanului, de Suleyman bey, Ministru al Turciei la București și de trei secretari de ambasadă.

Poarta avea intențiunea d'a convoca pentru maine joi pe ambasadorii în privința chestiunii Libanului; dar după cererea unor ambasadori convocarea a fost amânată pe sâmbătă.

(Havas).

A se vedea ultime scrieri pe pag. III-a.

București, 17 Martie.

De politică goală, fără calcule pozitive și fără prevederi economice, națiunile se oflesc și pier, cum se topește salcia de uscăciune.

De adevărul acesta, ce răsare la fie-ce pas al istoriei, pare că nu ne-am covins încă, cu toată maturitatea la care strigăm c'am ajuns.

La noi merge d'impotrivă.

In loc ca întreaga mișcare politică să se însuflețiască de vederi sau scopuri economice bine definite, lucrul se petrece dincontra, că aproape toate forțele țării, intelectuali și fizice, sunt absorbite și consumate de politica seacă a unor partide ce cată să și tragă numai spuză pe turta și nimic mai mult.

De aci urmăză că deslegarea oricărei chestiuni de stat se face de regulă unilateral, și mai departe vine inevitabil smăcinarea zadarnică a țării, pentru împlinirea formelor ei politice; apoi piedicele ce rezultă pentru propășirea ei reală, forțele sale vii și productive fiind rău conduse și rău întrebuințate de această politică, strimțată și egoistă, a unor partide ce nu s'au luminat și nu s'au definit încă pe deplin.

Dacă se ivește, ca bunioară acum, ideia unei reforme, fie ea din cele mai serioase, cum e de pildă reforma constituțională, — atunci preinșiștii noștri „oameni de stat” nu se întrebă obiectiv, în ce mod ar trebui reforma combinată, ca să aducă un folos real țării; ci prima grijă care îi muncește e de-a o ticlui în felul în care ar conveni mai bine partidei ce ei represintă.

Așa se esplică cum es legile or albe, or roșii, cum vin ele atât de repede și cu duzina, de nația nu le mai dă de seamă și de socoteală; de ea nu profită nici a zecea parte de bunățile ce cântăm că se revarsă asupra-i, din neastiatele și nechibsitele noastre reforme.

Tot în vedere cu partida, nimic pentru binele și înflorirea țării.

Nu e de mirare dar, că de la 59 până azi, de când am intrat în era luptelor parlamentare, am făcut atâtea politici și am croit atâtea laudate reforme, fără ca țara să fi dat cu mult înainte pe teremul economie și cultural.

Cu agricultura am stat aproape pe loc; cu industria n'am fost cu mult mai norociți; cu instrucțiunea n'am ajuns departe; capitalul nostru de oameni n'a crescut simțitor de cât int'o singură ramură: oamenii de meserie politică!

„De n'avem de cât o singură bucată de marmoră, și dintr'insa vom face o caricatură, bucată e pierdută” zicea un scriitor, cu privire la mișcarea noastră intelectuală — „o Minerva n'ai de unde mai scoate.”

Tot ast-fel cu politica.

Forțele unei națiuni fiind mărginite, și acele forțe fiind rău îndreptate, prin curentul unei politici greșite, atunci efectul lor e pierdut pentru țară, pentru progresul și întărirea ei.

Dacă înalta noastră cuminiție nu știe și nu vrea să învețe, că reformele, chibsite numai în beneficiul partidelor, nu adaugă nimic la activul unei națiuni, ci din potrivă îi îngreunează viața și-i seacă puterile, — atunci slabă nădejde de raiul ce ni se făgăduiește la fie-care schimbare de legiuiri, la fie-ce primenire de guvern.

Politica, urmându-și înainte interesele ei de partid, interese ce sunt de almintrelea firești, ar trebui totuși să și schimbe socoteala și sistema, ca din fie-ce luptă să easă ceva bun și pentru biatanația, care plătește cheltuielile acestor costisitoare lupte.

Intr'alt-fel, consumațiunea în toate sensurile va întrece puterile noastre reale, și într'o zi ne vom pomeni svântași.

Socoteala cea bună, n'ar fi tocmai grea, dacă ar fi cine s'o priceapă și cine s'o puie în practică.

La croirea fie-cărei legi, ar fi să ne întrebăm câtă libertate adevărată aduce, câtă independență civică ne garantează ea, ca votul și opinia să se emancipeze cât mai mult de influența stăpânirii, și să rămăie ca luptele politice să fie espresiunea adevărată a principiilor și a hărniciei partidelor.

Ar fi să se calculeze apoi la fie-care reformă, cât spor ne aduce, câte pained mai mult ar face ea să nască, cât bun trai ar aduce, — câte căsătorii ar provoca, câte forțe, câți contribuabili și câți apărători ar oferi moșiei minunata reformă ce s'a propus.

Așa pretutindenți.

In instrucție, în armată, în justiție, în toate cată să ne întrebăm, când făurim legiurile, când plănuiim și rumegăm reformele, — să ne întrebăm, câți învățători destoinici avem să producem, câți ofițeri de elită, câți magistrați integri și învățați are să ne procure combinațiunile noastre politice.

Capitalul de forțe reale, grămădirea culturii, sporul economic: iată scopul și ambițiunea partidelor ce și înțeleg menirea în stat, și cari vor să se ridice în adevăr, de-o dată adică cu înălțarea și prosperitatea nații din cari fac parte.

Partida care face însă politică numai pentru vatra ei și pentru încălzirea alor săi, aceea partidă, ori-care ar fi și ori-cum s'ar numi, e o coterie de speculatori, care ruinează nația și i compromite tot viitorul ce poate aștepta.

Pentru o direcțiune sănătoasă, nu e de ajuns însă un guvern.

Trebuie ca nația întreagă, toți ale-

gătorii de obște, să și deschidă ochii asupra aleșilor ce trămit în cele două sfaturi înalte ale țării, ca de acolo să plece imbodul unei politici de temei.

Ocaziunea a sosit iară.

Ne facem datoria de-a lumina situațiunea și de-a arăta calea cea bună, liberii cetățenii să facă cum se vor pricepe și ce vor voi.

Știut este că fie-cine doarme cum eși așterne; câștigă cât voește și cât poate alerga.

CRONICA ZILEI

Din Brașov ne vine trista veste că d. dr. Constantin G. Nica, care practicase cu atâtea măestrie arta lui Hipocrat la București, a încetat din viață la 15 Martie, 5 ore dimineață.

El avea numai 49 de ani!

Consiliul de război va judeca Luni, 21 curent, procesul intentat sergentului Mehtupciu, acuzat că printr'o lovitură cu sabia a omorât un civil, la ieșirea teatrelui din Buzău.

Ieri, parchetul de Ilfov a descoperit că glonte, care Duminecă seara inportunase pe I. P. S. Mitropolitul-primat, plecase din strada Rahovii, de le niște copii cari se jucau în curtea d-lui C. Arion.

Așa dar, inoportunul oaspe tot de la petrecere sosise.

Ni se scrie din Slatina că balul dat acolo Sâmbătă-seara, în folosul școlărilor sârmani, a produs suma de 1,215 lei, din cari deducându-se cheltuielile, rămân pentru săraci 878 de lei, plus câte-va obiecte oferite în natură.

Acest succes pentru un orașel ca Slatina se datorește — ne spune corespondentul — neobositei activități a doamnelor Elisa Delapomeray, Pulcheria Munteanu și a d-lor maior Nicol și Al. Pfintner.

Sub rezerva sancțiunii ulterioare a M. S. Regelui, consiliul miniștrilor a aprobat demisiunea din armată a d-lui general de brigadă Manu George, fost inspector general al Artileriei, și actualmente numit comandant al diviziiei 7 Roman.

Legea asupra serviciului de stat-major s'a promulgat.

Mutări în armată:

Colonelul Peiu Alexandru, comandantul regimentului 8 infanterie, e numit în aceeași calitate la regimentul 2 infanterie. — Colonelul Racoviță Ioan, comandantul regimentului 2 infanterie, în aceeași calitate la regimentul 3 infanterie. — Colonelul Boteanu Emanoil, șeful stat-majorului diviziiei IV electorală, s'a numit comandant în regimentul 6 linie. — Locotenent-colonel Dănescu Teodor, comandantul regimentului 28 dorobanți Suceava, în regimentul 5 infanterie. — Locotenent-colonel Petrović Ioan din regimentul 13 dorobanți Iași, în regimentul 6 infanterie. — Locotenent-colonel Gigurtu Petre din administrațiunea centrală a războiului, comisar regesc la consiliul de revizie.

Sunt numiți provizoriu:

D. Anastase Florescu, sub-prefect la plășile intrunite Marginea-de-Jos și Orașul din județul Râmnicu-Sărat.

D. Ioan Dimitrescu, sub-prefect la plasa Marginea-de-Sus, județul Râmnicu-Sărat, în locul vacant.

D. Costache Boteanu, fost sub-prefect, polițaiu la orașul Roman.

D. Spiru Nanu e confirmat în funcțiunea de primar al comunei urbane Corabia, din județul Romanați, și d. căpitan Nicolae Munteanu ca ajutor primarului.

D. Dimitrie Bălăceanu, numit provizoriu în postul de avocat al Statului clasa III pentru județele Vâlcea-Olt, în locul d-lui C. Christescu, trecut în altă funcțiune.

D. Achil Ciuculescu e numit mijlocitor de schimb la bursa de comerț.

D. H. Engel, inginer civil de la școala specială din Gand, ajutor-șef de secțiune clasa I la direcțiunea generală a studie-

lor și construcțiunilor căilor ferate București-Fetești-Dunăre-Făurei, e admis în corpul de ingineri-civili al ministerului cu gradul de elev-inginer.

Statistica comerțului nostru estern ne procură, după „Curierul financiar”, următoarele cifre asupra mișcării de import și export în anul 1881 prin cele două mari porturi ale noastre Galați și Brăila:

În Brăila s'au importat mărfuri în valoare de 12,516,682 lei și s'au exportat pentru 32,545, 616 lei. Taxele percepute ating 1,141,299 lei, exportul întrece dar importul cu 19,028,934 lei. Mișcarea totală se urcă la 44,062,298 lei.

În Galați, importul se urcă la 31,701,869 lei și exportul la 23,745,126. Diferența între import și export e de lei 8,956,743. Taxa percepută 1,859,104.

Făcând comparație între aceste două porturi, vedem că importul a fost în Galați mai mare cu 20,185,187 de cât în Brăila. Exportul prin acest din urmă oraș a fost din contra mai mare cu 7 milioane de cât acela al portului Galați. Aceasta constată în destul că Brăila este unul din marile noastre porturi de esportatiune, pe când Galați e un port special de importatiune.

Mișcare generală de import și export în 1881 este pentru Galați mai mare cu 12,384,697 de cât pentru Brăila.

DIN AFARA

Îngâmfare ungurească.

Ziarul unguresc „Egytértés” are de ziua de Paști un articol de fond, interesant din deosebite puncte de privire. El ne arată ce confiență oarbă au ungurii în puterea și vitalitatea statului lor și prin urmare ce puțin sorți de isbândă poate avea dorința „Românilor”, ca vecinii noștri să ajungă a cunoaște odată împrejurările reale în cari traiesc.

„Egytértés” plânge oare cum pe deosebitele state europene, cari au să se lupte toate cu mari nevoi înlăuntru. Anglia cu Irlandesi, Franca cu Comuna și cu reacționarii, Rusia cu nihilismul etc. etc. Numai Ungaria n'are de cât nește foarte mitite de dificultăți interioare. Da, zice foia ungurească, am avea să ne temem de Român și de Sași, când ar mai avea Camera din Sibiu ca acum două-zeci de ani; am avea să ne temem de Sârbi, când ar mai avea voivodatul; am avea în fine și ne temem de Rușneci din Ungaria, dacă protestantismul nu i-ar fi trântit la pământ pându-se în serviciul maghiarisării. Așa cum se găsec astăzi, toți acești inimi ai statului unguresc sunt slabi și nu ne mai pot inspira nici o frică... Ungaria eși pote dară îndrepta cu libertate privirile spre Orient și să caute mijloace de-1 apera de cotopirea rusească...

Fără indoială, n'avem ce le face Ungurilor, dacă eși fac de inimicii lor interiori idei atât de nesocotite. Acești inimi strănși sub un steag și într'o luptă dreaptă cu rasa ungurească, ar stîrpi-o în câte-va zile. Ungurii însă nu vor să vadă lucrurile ast-fel. E treaba lor. — De asemenea nu putem de cât ride, când o mână de oameni, șubreți și fără legături de rassă, eși inchiupiesc că a lor este misia de-a opri pe Rusia în întinderea sa spre Orient. Acest falnic îngâmfași fugeau la 1849 de rupeaș pământul cum vedeau cazații rusești și astăzi mai bine a-i putea duce regimentele ungurești în luptă cu dracu de cât cu urgisitul muscal. — Fanfaronade dară și aici ca și dincolo.

Cu toate acestea, ziarul unguresc a făcut o mărturisire prețioasă pentru Românii de peste munți: ei și-au perdut baza de a putea lupta cu succes contra Ungurilor, de când au perdut adunarea provincială de la Sibiu. Aceste cvinte sunt o consfințire pentru politica de până acum a Românilor din Ardeal, pentru politica lor de protestație față de statul maghiar în chipul cum este alcătuit și de revendicare în ce privește autonomia Transilvaniei. Dacă dar Ardeleni ar putea vreodată să intre în înțelegeri cu secularul dușman, ar putea-o face numai pe baza restatorniciei acelei autonomii; fiind că însă Ungurii odată cu capu nu sunt dispuși a face Românilor cu bine acest act de dreptate, Ardeleni și Românii în

genere nu pot avea altă țintă în politica lor de cât: *trantirea acestui element să nimicirea statului lui pe toate căile și prin toate mijloacele.*

Cât pentru utopiștii unei înțelegeri a Românilor cu Ungurii, bage și punu-n în gură și nu mai zică nimic.

Din Anglia.

Deputații englezi sunt duși pe acasă pentru sărbători; viața politică din Anglia nu prea oferă dară pentru moment mult interes. Opinia publică engleză se ocupă astăzi cu două chestii: una este memoriul lordului Dufferin despre reorganizarea Egiptului, iar cealaltă, chestiunea Irlandeză.

Memoriul lordului Dufferin este o lucrare foarte lungă, foarte complicată și la a cărei citire se cere o mare doză de răbdare. Din ea reiese însă că diplomatul englez a studiat minunat de bine Egiptul și oamenii săi și că are o idee lămurită despre ceea ce-i trebuie. — Planul lui Dufferin este de a lăsa Egiptului actuala sa organizație politică; de latură chedivului să rezideze însă la Cairo în permanență un ministru englez investit cu puteri nețermuite și fără incuviințarea căruia să nu se poată face nimic.

Guvernul englez va adopta, după toate semnele, proiectul lui Dufferin.

Mai mult agită însă pe Englezi chestiunea Irlandeză. De la atentatul din Westminster în coace, inversunarea lor contra Irlandezilor e la culme. În Liverpool, unde se găsește vre-o câteva mii de lucrători irlandezi, un fabricant a dat drumul celor de la densul, și a publicat o scrisoare în ziarul englez în care invită pe toți fabricanții englezi să nu mai întreprindă în serviciu lucrători irlandezi, pe acești «omoritori».

În Anglia se găsește, după cum se știe, mai multe zeci de mii de lucrători irlandezi. Ce s'ar alege de această, dacă propunerea smintitului din Liverpool ar fi primită? S'ar alege niște adevărați omoritori, de care Englezii ar vedea apoi cum ar putea scăpa.

Lady Florence Dixie, cea cu atentatul în contra persoanei sale, a trimis poliției din Londra mânușele și haina sa. Aceasta prezintă două găuri, fără a fi însă sângerată, iar mânușile au câte-va tăieturi și câți-va stropi de sânge, fără a fi însă «scaldată» în sânge, cum vestia romantica femeie.

ACADEMIA ROMÂNĂ

Nemuritorii noștri, 36 la număr, sunt adunați la Universitate, în sesiune ordinară. Ei ne vor arăta rezultatul adăncilor lor gândiri asupra științei în sine și asupra științei românești în deosebi. Academia română trebuie să fie expresiunea cea mai înaltă a culturii naționale și stimulul cel mai puternic al luptelor inteligenței românești.

Vom vedea ce ne dă în anul ăsta. Până la rezultate, fiindcă scim că sunt mulți cari, dacă au auzit în treacă că există o Academie românească, nu cunosc însă factorii intelectuali ai acestui așezământ, le vom împărtăși astăzi numele membrilor aristocrației oficiale a inteligenței.

Academia este împărțită în trei secțiuni: literară, istorică și științifică. Fiecare secțiune are câte 12 membri activi, și un număr nedeterminat de membri corespondenți și onorari.

Acum Academia este compusă în chip următor:

I. Secțiunea literară numără, ca membri activi, după vechime, pe d-nii Al. Roman, Tim. Cipariu, I. Caragiani, I. Sbiara, V. Alesandri, T. Maiorescu, G. Sion, M. Fontanini, B. P. Hasdeu, N. Quin-

tescu, G. Chițu și I. Negruzzi; iar ca membri corespondenți pe d-nii D. Aug. Laurian, Z. Bolu, I. Popescu, Vis. Roman, A. Denustianu, I. Vulcan, L. de Rosny, I. Iar-nik, N. Ganea.

II. Secțiunea istorică numără, ca membri activi, după vechime, pe d-nii G. Barițiu, Vin. Babeșiu, V. Urechia, N. Ionescu, M. Kogălniceanu, Ep. Melchisedec, Al. Odobescu, D. Sturza, V. Maniu, Al. Papad. Callimach, Fl. Marian, At. Marienescu; iar ca membri corespondenți pe d-nii G. Tocilescu, N. Densușeanu, I. Moldovanu, G. Pop, Em. Legrand, dr. I. Jung, I. Slavici, An. Vizanti și I. Goldisiu.

III. Secțiunea științifică numără, ca membri activi, după vechime, pe d-nii dr. N. Crețulescu, dr. A. Fetu, P. S. Aurelian, I. Ghica, Gr. Ștefănescu, St. Fălcoianu, Em. Bacalogo, D. Brânză, P. Poni, I. Felix, N. Teclu și P. Florian; iar ca membri corespondenți pe d-nii dr. Cucu-reanu, I. Ionescu, dr. Obedeanu, C. Robescu, Sp. Haret, St. Hepites, V. Tanea, Aug. Kanitz.

Afară de aceștia, Academia mai are 43 membri onorari, în fruntea cărora se află MM. LL. Regele și Regina Românilor. Biroul Academiei, pentru anul acesta este compus, din d-nii D. Sturza, preș., Maiorescu, Melchisedec și Aurelian, vice-preș. și Urechia, secretar general.

Pe ce cheltuiesc Ungurii banii popoarelor.

În Ungaria sunt un soi de oameni politici, și anume Ovreii și Nemții maghiarizați, cari ved un fel de sport în patriotismul unguresc. Ei încep toate acțiunile naționale și masa stupidă le urmează apoi cu însoflete.

În acest chip s'a născut ideea strămutării celor câteva mii familii unguresc din Bucovina în Ungaria. S'au format comitete, s'au strins bani și astăzi primul transport de a reimpatriat și pe drum. Până aci toate merg; nu ne privește. Cum vor însă Ungurii să așeze pe acești Ciangăi reimpatriat și cu a cui cheltuială, căci banii rezultați din subscripții nu ajung nici pe departe? Comitetul de reimpatriare a propus, ca Statul să ia acest lucru în sarcina sa, să dea Ciangăilor pământ în Banat și să cheltuiască cu colonizarea lor de va fi trebuință 10,20 și mai multe milioane de florini. El bine, începând de la acest punct dragostea ungarilor de conaționalii lor devine unjaf ca se plănuesc în contra diferitelor popoare din Ungaria și Ardeal.

În adevăr, pământul Ungariei și al Ardealului e și al acestora, tesaurul țării și al lor. — Milioanele de contribuabili români nu li se dă cu toate acestea un lemn din pădure d-a giaba (cum a început să facă Statul de curând în munții Iancului) și nici un ban nu li se dă ca ajutor pentru biserica și școala lor. Și acum să se dea mii de pogoane și milioane de florini pentru fantaziile naționale de pan-hunism?

Nu-i vorbă, totul este astăzi cu puțință în statul unguresc; cu toate acestea, în cas când propunerea Ungurilor radical s'ar realiza, noul jaf va trebui semnalat în toate părțile, ca să se știe încă una din isprăvile imorale ale regimului unguresc.

DIN JUDEȚE

Un făt monstru. — Cetim în „Poșta“: În comuna *Cudalbi* plasa Siret, județul nostru, în sara de 10 spre 11 curentei, femeia Mariuța soția lui Pencas Dumitru dorobant, a născut un monstru mort, de sex feminin, al cărui format este: capul ca de buhă, ochii d-asupra frunței; gura și nasul de formatul unei guri și nas de leu; urechile ca de epure; corpul ca de momită; mânele, deși ca ale omului, dar neregulate; pe spinare are o pată care se aseamănă ca un rac.

L'am primit cum am putut mai bine fără să mă silesc cătuși de puțin, căci în adevăr era încântător. Pare că l'văz încă eșindu-mi în cale la poartă, bine făcut, înalt, cu figură mată, umbră de un pufușor abia născând, nasul fin, ochiul albastru, fruntea senină, cu părul frumos, blond; ținuta, purtarea și limbajul său, eleganta simplitate care o avea în toată persoana lui, totul ple-da în favoarea căminului unde crescuse.

Era o frumoasă zi de Aprilie; am petrecut-o împreună în pădurile de la Meudon, pe colinele de la Sèvres și Bellevue. Cu toți anii numeroși cari ne separau, vorbeam ca doi prieteni. Lucru rar într-o epocă în care tineretea inimii și a spiritului se găsea, în genere, numai la bătrâni, într-o epocă în care amintirile dau mai multe flori de cât speranțele, în care serile erau mai luminoase de cât dimineațele, lucru rar, în adevăr, și care trebuie semnalat, acest tineretă era tineretă; avea toate aventurile generoase, toate iluziunile sfinte, toate pasiunile fericite ale vârstei sale. Credea în bine, admira frumosul, visa amorul și gloria. L'ascultam surzind, și, din când în când, cu oare-care spaimă. De unde venea? Pe ce latitudine văzuse lumina zilei? Ce stea îi luminase leagănul?

Suntem informați că d. prim-procuror a luat măsuri d-a trimite acest monstru la primul din muzeele țării.

ABUSURI CU DECORAȚIILE

Dacă urmărește cineva numărul decorațiilor cari se impart din când în când și mai virtos chipul în care se face această împărțire, trebuie să creadă, vrând nevrând, că d-nii de la cîrmă n'au alta dorință de cât aceea de a compromite cât mai curind și cât mai desăvîrșit această instituție.

Cel mai mare abus însă, cea mai mare bătaie de joc s'a observat la ultima împărțire a *Coroanei României*. Aceasta decorație, merită, în prima linie, să im-podobiască, ca un semn de recunoștință din partea țării, pepturile acelor comercianți și industriași iomâni cari au lucrat și lucrează cu cinste și muncă la întemeierea și dezvoltarea comerțului și industriei noastre, s'a văzut dându-se ca un fel de plată sau bacșiș la fel de fel de multe ovreesci, cari au îndatorat pe cutare și cutare patriot sau pe cutare și cutare agent de poliție.

Rușine, de o sută de ori rușine de această necinstire a unui semn, cre poartă numele Coroanei României și care în acest chip în loc de-a înalta pe oamenii cu merite cari îl poartă, va ajunge să le fie un semn de degradare.

Să dăm un exemplu concret. Iată ce ne scrie un onorabil comer-sant din capitală:

„De când a apărut în „Monitorul Oficial“ distribuțiunea cea din urmă a *Coroanei României* am văzut multe persoane care o meritau unele numai pe jumătate, altele de loc și altele care compromit chiar corpul cavaleresc al comercianților.

Am căutat bunioară firma d-lui *Friedman* pe toate ulițele capitalei, am căutat-o printre toate cele jidănești și cele falite și cele în ajun d'a da faliment și n'am putut-o găsi pe a acestui cavaler nou. În fine, cu mare osteneală am aflat că purtătorul acestui nume e o cal-fă de prăvălie, la Bergen & Reinhorn.

„Ne-am întrebat ce a făcut oare și acest jidan spre a merita să fie cavaler al Coroanei României? Numai trebuie să spunem, că absolut nimic.

„Se pretinde că el a ajutat la facerea carelor de la 10 Mai 1881, și 'n special la carul giuvaergilor. Aceasta e fals, căci cavalerul *Friedman* lipsea din țară cu 2 săptămâni înainte de propunerea și întocmirea carelor. Aceasta se poate constata după data pașaportului său din 81.

„Și apoi se știe că în comisiunea de executare a carului de cavalcadă a giuvaergilor, argintarilor și ceasornicarilor, de și toți au contribuit proporțional la aceasta, cine s'au sacrificat însă pelângă capitalul depus și munca și timpul sunt d-nii Carapati, M. Reinhorn și Theodor Radivon, iar nici de cum d. *Friedman*, care lipsia. Cu toate acestea, împărțitorii Coroanei României s'au gândit la acest jidan; pe Români se vede că n'avea cine să-i recomande. Trist, de o mie de ori trist pentru o țară care este cu toate acestea românească.

În acest chip se incurajază oare muncă națională, d-lor de la putere, nesocotind-o până și în folosul unor calfe ovreesci?

MIȘCAREA ELECTORALA

În Iași partida guvernantă a candidat în colegiul I de deputați pe d. Leon Negruzzi; în colegiul I de Senatori pe d. General Racovița. — În privința celui d'antăi «Pațul social» zice:

„Pe cine se bazează d. Leon Negruzzi ca să-și pună candidatura în Colegiul I-ii? Pe conservatori?... nu! Pe liberali-independenți?... și mai puțin! Pe fracțiunea roșie și pe slujbașii cărmuirii care sunt

Cine era în fine acest Jean de Thommeray care, după o oră de convorbire, nu vorbește încă de femeie, nici de căi, nici chiar de cursul rînel?

Grație confidențelor care n'asteptau provocarea, putuși lesne să-mi dau socoteală de fenomenul ce aveam înaintea-mi.

D. de Thommeray, tatăl, descendent al unei case bune din Bretania, începuse viața într-un timp când beția de reforme coprîndea toate spiritele. Student la Paris, acolea petrecu ultimii ani ai Restaurației și pe cei d'antăii cari urmau după revoluțiunea din 1830, cari frumoși, pe cari secolul nu 'i-a mai avut d'atunci, pe care nu 'i va mai avea. Cultul intereselor materiale nu copleșisese inimele, bogăția nu se impunea ca țintă supremă a vieții, patria și libertatea erau așezate printre muze, strălucirea artelor și literelor trecea ca cel mai mare lux pe care l'a putut rivni vr'o dată o națiune inteligentă și mândră. Tenăra generație care fuse martoră la acea auroră a conservat până în ultima vârstă un reflex luminos, și dacă valoarea-ă ceva astăzi, ca- cauza e ca s'a scaldat în lumina de atunci. Enric de Thommeray făcea parte dintr'un grup de tineri străns legați, toți coprinși de aceeași căldură, toți animați

de ambițiuni nobile. Gusturile și instinctele lui 'l'inclină spre lumea scriitorilor și poezilor; se introduce în intimitatea lor; natura lui gata pentru entuziasm și admirațiune 'i deschisese cu inlesnire toate sanctuarele. Conduc de convicțiuni înrădăcinate și de mișcarea generală, lăsase să cază, în contactul cu oamenii și cu lucrurile, unul câte unul, ca bucățile unui armament învechit, prejudețiile castei sale, și, fără să abjure tradițiunile de onoare ale familiei sale, intrase cu pânzele întinse în curentul ideilor moderne. Iubirea adevărată nu era lucru rar a-tunci: sinceră până și în părțile ei rele, departe d'a injosi sufletele le rădica chiar răstăcîndu-le. Gentilomul breton resimțise toate influențele unei epoce de înflorire universală. Iubise sincer, cu o iubire delicată, romantica, o fată săracă și bine născută, de origină irlandeză, pe care o luă în căsătorie mai târziu. Iată în ce condițiuni 'și-a terminat studiul dreptului. O dată studiile terminate, — nimeni nu era sigur că le începuse vr'o dată, — se hotărâ, după multe amănări, a se întoarce în provincia lui. Se retrăgea la timp, în momentul când alăturea speranțe și promisiuni, atâtea cuceriri deja realizate amenințau să se inee în ex-

aref constituției, în scopul lărgirii colegiilor electorale.

Corupțiunea în colegiile mari nu poate pătrunde, zice oficialul, de vreme ce nimeni nu poate avea destule mijloace spre a le corupe; frica earăși e neputincioasă, de cele mai multe ori, și în as-mene cas nu mai rămâne guvernul de cât violența, care tot-d'a-una e peirea lor.

Colegiile mari dar, trebuie să fii programa tutor adevăraților amici ai regimului parlamentar; căci colegiile mari sunt o garanție în contra ingerințelor guvernului și numai ele infrânează sau demasca amestecul guvernelor pentru falsificarea regimului parlamentar.

Eacă de ce partida liberală și guvernul au cerut revizuirea Constituției.

Sciam și scim că țara vrea binele și, până la probă contrarie nu credem că cine-va o va putea convinge că e bine să se plătească voturile cu funcțiuni sau cu moșii. De aceea, așteptăm triumful revizuirii cu siguranța senină a isbăndei adevărului în contra minciunii.

Iar în privința celui d'al doilea:

„În ce privește pe generalul Dimitrie Racovița, întrebăm pe proprietarii-alegători ai colegiului I-ii, — ce calități, ce cunoștințe și ce convicțiuni politice poate să aibă acest general, care mult mai bine ar face să stea cu mintea și ochii plecați pe cărțile de artă și de strategie militară, căci în domeniul acesta poate la timpul oportum să dobândească o cunună cu lauri, pe când în domeniul politice, din toate punctele de vedere nu 'l poate aștepta de cât cununa cu spină pe cap!...

Nol ne permitem, în interesul prestigiului armatei Române, pentru înalta stimă ce cu toții păstrăm acestei instituțiuni cu care, cu drept cuvânt, cu toții fără deosebire de culoare politică atăta de mult ne mândrim, noi ne permitem de a face un apel generos la iubirea de omenire a proprietarilor-alegători din colegiul I-ii de Iași, să nu expună ge Generalul Racovița a juca un rol atât de puțin compatibil cu pozițiunea înaltă ce ocupă în armata Română!... Lăsați, onorați alegătorii, pe generalul Racovița să stea odihnit și devotat la treaba sa militărească, căci numai așa va mînuși bine sabia atuncea când patria va fi în pericol.

STIRI MARUNTE

În New-york se va așeza în curând statua *Libertății*, pe care republica franceză a dăruit-o republicei americane cu ocazia aniversării anului al sutălea de la resbuilul ei de neastănare.

Această statuă colosală are înălțimea de 148 metri și a costat 1,250,000 fr. Ea prezintă o măreață figură de femeie.

Din Banat ni se crie, că apele Mureșului și ale Tisei cresc într'un mod in-grijitor.

Doamna Adolphe Moreau a făcut zilele acestea statului francez un insemnat cadou. Ea 'i-a dăruit renumitul tablou al lui Delacroix, „Don Juan pe corabie“. — Proprietarul 'i se oferise numai de curând 300,000 fr. pentru acest tablou. — El se va depune în muzeul Luvului.

Finanțele rușesci prezintă un tablou foarte imbucurător.

În decursul anului trecut veniturile au fost cu 42,026,823 mai mari de cât în 1881, iar cheltuielile cu 26,697,681 mil. mai mici.

La Aetna s'a deschis încă un crater; lumea e foarte înspăimântată.

ARENA ZIARELOR

„Românul“ într'o polemică cu „Timpul“ susține trebuința revizui-

de ambițiuni nobile. Gusturile și instinctele lui 'l'inclină spre lumea scriitorilor și poezilor; se introduce în intimitatea lor; natura lui gata pentru entuziasm și admirațiune 'i deschisese cu inlesnire toate sanctuarele. Conduc de convicțiuni înrădăcinate și de mișcarea generală, lăsase să cază, în contactul cu oamenii și cu lucrurile, unul câte unul, ca bucățile unui armament învechit, prejudețiile castei sale, și, fără să abjure tradițiunile de onoare ale familiei sale, intrase cu pânzele întinse în curentul ideilor moderne. Iubirea adevărată nu era lucru rar a-tunci: sinceră până și în părțile ei rele, departe d'a injosi sufletele le rădica chiar răstăcîndu-le. Gentilomul breton resimțise toate influențele unei epoce de înflorire universală. Iubise sincer, cu o iubire delicată, romantica, o fată săracă și bine născută, de origină irlandeză, pe care o luă în căsătorie mai târziu. Iată în ce condițiuni 'și-a terminat studiul dreptului. O dată studiile terminate, — nimeni nu era sigur că le începuse vr'o dată, — se hotărâ, după multe amănări, a se întoarce în provincia lui. Se retrăgea la timp, în momentul când alăturea speranțe și promisiuni, atâtea cuceriri deja realizate amenințau să se inee în ex-

cese și în debordări. Din societatea pe care o părăsea ca să n'o mai revadă, văzuse numai părțile strălucitoare, lua cu densul o proviziune destul de mare de amintiri încântătoare și de imagini neșterse. Peste cât-va timp, stăpân pe averea lui și putend dispune de el însuși după voință, se căsătorie cu fata pe care o iubea. Și unul și altul 'și consultase numai înclinarea mutuală; ceea ce va părea mai surprinzător, este că nici unul nici altul n'auvără motiv d'a se căi.

Moșia ereditară în care 'și adăpostiră iubirea se întindea în una din vâile cele mai sălbatice și liniștite ale vechiului Armorici. Locuința era construită la jumătatea unei coaste, și părea ca este și fermă și castel; o pădure de stejari o adăpostea de vânturile care suflau din spre țărni din apropiere. D. de Thommeray trăia, ca și strămoșii săi, ca un gentilom de țară, vînd, cîlărind, vizitându-și țărni, cultivându-și pământul, pe când femeia sa, frumoasa Irlandeză, după cum era numită în acel ținut, vedea de trebuințele casnice și conducea casa cu autoritate și blîndețe. Cu toate că se acimatase și se obișnuise cu realitatea, totuși rămăsese credincios gusturilor tinereții; doar se închisese.

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE»

— 16 Martie —

JULES SANDEAU

JEAN DE THOMMERAY

La țară, aproape de păduri, nu departe de Sena, în modesta împrejurire în care doream să 'mi slirșesc bătrânețele. L'am văzut pentru prima oară. Avea abia 22 de ani. Câte-va pagine semnate de mine au fost de ajuns să 'i cucerească inima: s'a prezentat fără altă recomandățiune de cât înălțarea lui plăcută și animat de dorința d'a mă vedea. Simpatia tinereții au o atracțiune neînvinșă; e un lucru plăcut, mai ales, că le inspiră când tu însuși apropii declinul.

siei din cauza pierderii Basarabiei; se știe că la această pierdere guvernul roșu e de vină și nimeni altul. Astăzi toată cugetarea noastră trebuie să o dăm însă Dunărei. Și acum ne întrebăm :

Dacă acest guvern este într'adevăr pătruns de trebuința de a apăra Dunărea de poftele vecinei noastre Austriei, pe cine poate comăta ca să ne ajute?

Pe d. Barrere, care a propus proiectul favorabil Austriei?

Pe celelalte puteri depățate care n'au de cât simpatii infructuoase pentru noi?

Neapărat că sprințul nostru efectiv nu poate veni de cât de acolo unde există o rivalitate naturală. Această rivalitate se știe că la Dunăre este mai cu seamă între Austria și Rusia. Și cu toate acestea, guvernul Roșu, când știe aceasta și când vede că Austria în interesul ce urmărește, de a ne opri resulfarea pe Dunăre, caută ea însăși să fie în bunele grații ale rivalei sale, atunci el se izolează mai mult, atunci întrebuințează toate modurile de a ne perde până și simpatie ce neconținut ne-a arătat Rusia mai mult de cât ori-care alte puteri.

Nol credem, ca și onor. general Tell, că dacă o politică românească vrea să fie sănătoasă, singurul lucru pe care ează să pună mai mare preț astăzi, este pe amicia și reazemul Rusiei, negreșit nu cu prețul vre-unui sacrificiu, care nici nu n'î cere această generoasă vecină, dar cu acela al oamenilor conștiințioși, care se resumă în respect și necontracare, în recunștință pentru binele nețăgăduit ce ne-a făcut Rusia când am fost în nevoi.

LUPTELE ROMÂNILOR DIN ARDEAL

in anii 1848-9 in contra Ungurilor
(de căpitanul Bichmann).

(urmare) 3

Cel mai sêraci purtau cel puțin o furcă de fer, un ciomag grâu și puternic, sau un par ascuțit la vîrf. — Tot atât de simțită ca și lipsa de arme, a fost lipsa munițiilor. — Unele operațiuni conduse cu succes, unele lupte sigure de victorie, au trebuit din această cauză să nu reușească.

Pentru confirmarea celor espuse poate servi împrejurarea că luptătorii din munții Minerali și al Bihorului (munții Iancului), după declarațiunea căpitanului suprem Avram Iancu nu aveau mai mult de 1,300-1,400 pușci. In privința munițiilor au trebuit să se ia-e cele mai aspre dispozițiuni, — pentru ca mica cantitate cãta era să se economisească numai pentru luptă.

După distrugerea corpului maiorului Hatvany, Axente Severu se întoarse cu oamenii săi de la Abrud, unde le lipsea cu desăvîrșire hrana și flămânda în frigocăș, in împrejurimile Zlatnei. — Aci trebuia să aleagă dintre oamenii săi pentru o nouă întreprindere vre-o 5-600, cel mai bine armați și mai bine îmbrăcați. — „Oamenii însă bine armați și bine îmbrăcați, zicea dînsul, erau în lagărul mîi rarități. — De aceștia se puteau găsi numai în lagărul lui Iancu și a altor prefecti, a cărora oameni se găseau în munți la ei a-casă. — Luptătorii mei se compuneau din acei, a cărora cămin părintesc (prefectura Blas) era la o depărtare de 2-3 zile de drum pe Cămpie, in mările Ungurilor, și cari de luni întregi nu și schimbaseră cămașa de pe corp. — Nic o dată pozițiunea noastră n'a fost mai desnădăjduită de cât acum. — Despărțit de restul lumii, nu șciam nimic despre cele ce se întimplau, afară din Munți. — In interiorul lor aveam a lupta pe de o parte cu lipsa de muniție și cu foamea, cu parasii și tot felul de neplăceri, iar pe de alta cu un inamic furios, care ținea munții inconjurați și și îndoia toate silințele pentru a'î lua in puterea

ca să zic ast-fel, numai in epoca locuirii lui la Paris. Imprejmuit de cercul amintitorilor lui, nu eșia nici o dată din el; nimic, in afară de el, nu exista; timpul, care nu se oprește, l uitase in drum.

Am cunoscut un gentilom perfect care tot-d'una călătoria ducînd cu dînsul mobila completă a apartamentului pe care-l ocupa la Londra; abia ajuns într'un oraș in care doria să stea mai multe luni, fie Roma sau Neapole, Cadix sau Madrid, Geneva sau Lausanne, se instala in otel cu mobila lui, și numai atunci era pe deplin satisfăcut cînd, după minună de simetrie in instalare, reușea să se stabilească exact ca la el a-casă. Din acel moment, cu sufletul liniștit, și relua obiceiurile sale britanice și nu scotea nasul afară de cât numai cînd era sililit s'o facă. Nu știu de ced. de Thommeray mîi amintea pe acest fiu al Albionului. In jurul lui totul avea data și semnul acelei perioade a secolului in care se fortifica. Camera lui era o mostră de arta care inflorea pe la finele restaurațiunii; desemnuri de de ale lui Alfred și Tony Johannot, aquarele d'a lui Deveria, medalioane de David, statuete de Barre și Pradier, schițe de Scheffer și Delacroix, — un

sa, de oare-ce știa, că până cînd muniții nu erau supuși, nu pot cucerii fortăreața Alba-Iulia.”

După neisbînda expedițiunii Baronului Kemény in munții Minerali, in luna lui Iunie 1849, și după mai multe requisizițiuni, recunoașteri și încălcări esecutate cu succes, lucrurile mergeau mai bine. — El se reîntoarse in vechiul sîu lagăr, și de aci raportă: „Noi ne-am așezat la Zlatna. — Cu muniție ne prevăzusem de oare-ce cumpărasem 1 1/2 mîi de praful pușcă. — Oamenii erau bine dispuși, — de oare-ce acum aveau hrană din destul, mai erau și bine îmbrăcați și și putură arunca sdrênțele pe cari le purtasera neconținut timp de 4 luni.”

Către sfârșitul revoluțiunii, armarea și prevederea cu munițiune se găsea mult mai bine. — Ast-fel raportează Axente Severu: „După reîntoarcerea mea de la Iancu, eram decis să atac cu ori-ce preț trupele inamice de blocare și să scapetea (Alba Iulia). — In acest scop luai dispozițiunile necesare, însărcinai pe tribunul Procopiu să conscrie pe toți oamenii tineri din tribunalul sîu, să'i armeze și să'i exerseze bine in mînuirea armei de foc. — Eî însu-mi am mai conșcris din Prefectura lui Iancu 400 oameni, cu cari am completat (împreună cu acei al tribului Procopiu) batalionul meu; cumpărai pușci și lănci pentru cei ce nu aveau, cumpărai și cari pentru vr'o căți-va călăreți, cari până aci n'î lipseau. — De la Iancu adusesem un tun; pentru cel-alt pe care l aveam, cumpărai la fete și roate. — Mă prevădui cu munițiune și am luat cu mine ca ajutor și pe preutul din Rovina, Simeon Groza, cu cei 600 oameni al sîi. La 24 Iulie incepurăm marșul nostru către cetatea Alba-Iulia, a căreia soartă apesa greu inimile noastre. Nol eram 2,000 de oameni, toți bine deprinși, bine disciplinați, dar, afară de batalion, nu tocmai bine inarmați, și prevăzuți numai cu câte 5-6 cartușe.”

La început gloatele nu aveau de loc tunuri. In curînd însă reușiră prin speculațiune și prin propriul lor spirit de născocire să și facă și de acestea, neapărat de o calitate foarte primitivă. — Aceștia erau triumfuri de copaci ghintuite cu tînichie și legate cu cercuri de fer. — De încărcătură serveau pietre și une-ori ghiulele de fer, de diferită grosime și greutate. — Lafetarea consta dintr'un soi de capră de ferestred. — Unele din aceste tunuri fură luate in lupte de către Unguri de la care le luară apoi Rușii, și aceștia le trimisă ca raritate la Petersburg. — De oare ce gloatele nu erau de loc instruite in mînuirea tunurilor, vînătorii de munte obicinuiă a visa înțai cu pușca așezată pe țeava tunului și a'î îndrepta după direcțiunea de vîsare a pușcăi. — In primăvara anului 1849 Românii erau atât de bine instruiți in confecționarea tunurilor, încât turnară la Cămpen două plesse de calibrul 2 funți din clopotele bisericilor reformate de la Cristur și de la Brad. — La toate detașamentele mai mari de gloate se aflau mai in urmă vro câte-va tunuri ușoare de acest fel care se transportau pe care.

In părțile abundente de caf, se formară cete de călăreți. — Ast-fel înființă căpitanul Graf Alberti de la regimentul Chevaux-legers, numit Archiducele Max, numai din satele Reginari și Săliște două escadroane de lăncieri călări români. — Eî erau armați cu săbii desființate și cu sulți. — In curînd după aceea formă prefectul Dion Marțianu, din împrejurimile Sas-Sebeșului, 600 călăreți români, și prefectul Săcărianu la Brașov 800 călăreți.

La operațiuni comune cu trupele imperiale se întrebuințară gloatele călărețe in serviciul de observare și de informațiune. In țara moșilor erau călări numai căpetenile și Stat Majorul lor. — Acei glotași care nu aparțineau nici unui Stat-major nici detașamentului de călăreți, indepinea pe lângă legiuni serviciul de informațiune, de patrulare și de ordonanțe. — Armarea lor se compunea din sulți și

intreg mușeu pe care nu l'ar fi schimbat cu tribuna ofițierilor sau cu galeria Luvrului. Portretele litografiate ale iluștrilor săi amici împodobeau părășii saloului. Toți erau străși la un loc — romanțieri și poeți. Biblioteca lui se compunea numai din producțiunile lor cu dedicația fie-căruia. Scrisorile pe cari le primise de la fie-care din ei erau legate într'un album luxos, și care inlocuia, pentru el, arhivele casei sale. Nu era nici o scrisoare care să nu a-firme devotamentul cel mai profund, nici una care să nu respire amicitia cea mai exaltată; unele chiar duseseră politeța până a'î asigura despre admirațiunea lor, cu toate că pentru a o merita tot-d'una nu făcuse alt-ceva de cât a le-o acorda pe a sa.

Seara, citea împreună cu femeia sa o-perile care nu încetaseră de a'î ferma, ca, sau mai bine, răsfoia cea mai plăcută din toate cărțile, aceea pe care o făcuseră amîndoi, paema iubirii lor. Plăcuta conformitate a ideilor și sentimentelor lor, afecțiunea vie și respectul constant pe care îl aveau unul pentru altul da o strălucită desmînșire moralistului care pretinde că nu există familie fericită. Numai prin aceasta se deosebiau de spiritul timpului lor; fericirea conjugală era singurul anachro-

pe alocurea din săbii, pistoale și carabine.

In micul corp care in Decembre 1848 s'a întrebuințat sub comanda Locotenentului colonel Berger pentru despresurarea cetății Aradului nou, se aflau între altele și 60 de lănceri călări români. — Despre conduita lor in timpul bătăliei de la Arad, istorisește Graf Thûrheim in opul sîu: „Licht und Schattenbilder, aus dem Soldatenleben und der Gesellschaft.”

„Lăncierii călări duși in campanie pe lângă Chevauxlegers, fură conduși la „tab de către sub-locotenentul von Klinzing de la regimentul Schwarzenberg, „pentru a demonstra un atac asupra ca-„valeriei inamice, care urma a se esecuta „după aceea in realitate de către ulani și chevauxlegers. — [Divisionul de husari al regimentului imperial Hanover (tre-„cut la unguri) plecă pentru contra atac, „dar amăgit de neobicinuita îmbrăcăminte „a acestor trupe de călăreți și crezînd că „erau Ruși, luă fuga de la o distanță „măricică.”

Serviciul de informațiune se făcea de oameni care cunoșteau bine țeranul, locuitorii, limba și vîlța lor; ca d. e. negustorii de postav, de pânză, de pături de cărbuni și de vase de lemn, care fac din țara Moșilor un negoț foarte întins cu marfa lor încărcată pe cai do povară și cari in timpul bălciurilor sa ved pre-tutindeni in Transilvania. — Eî mijlociră și înțelegerile între gloate și pentru arma-ta regulată și locurile fortificate. — Când voia să facă inamicului o resis-tență obstinată, atunci se fortifica pa-sager. — Aceasta se făcea mai cu seamă in țara Moșilor in pasurile exterioare. Inamicul deja intrat se ingreua inaintea-tarea in lungile și prăpăstioasele stră-mtori, in front prin baricade de copaci tă-iați și grămădiți peste o laltă și prin șanțurii iar in aripi prin rostogolire de trun-chiuri de copaci și de pietri. — In cas de necesitate se făciă drumurile nepractica-bile, se stricău podurile, se inchideau tre-cătorile interioare și intrarea in vâle la-terale, se tăiau și așezau peste olaltă co-paci de-a curmezișul drumurilor și po-tesclor.

Îmbrăcămîntea era națională, — chiar și prefectul Iancu nu s'a îmbrăcat in tot timpul rebelului alt-fel de cât ca un simplu Moș, fiindcă voia să evite ori-ce deosebire esteroară. — Locuitorii glotași din districtele de grănițierii purtau in parte vechile uniforme a le grănițierilor români.

Din raporturile căpeteniilor rezultă, că glotașii la chemare trebuiau să se apro-vizioneze din propriile lor mijloace, sau făceau requisitiți, jefuiă și furau, — pre-cum mai tot-d'una aduce cu sine nu ast-fel de resbeiu. — Adese-ori și mai cu seamă in timpul marelui ger din iarna anilor 1848 și 1849, — a trebuit ca unele detașamente de gloate să se trimită a casa din lipsă de hrană. Foamea făcea adeseori ca unele gloate să fugă din lagăre. — A-cesta cauză, că in țara Moșilor, — și de alt-felăracă in nutrimente, — unele întreprin-deri nu putură reuși.

Cînd sosi maiorul Hatvany cu cetele sale in luna lui Mai 1849 la Abrud, Iancu chemă pe prefectul Balint in aju-tor. — Dar acesta fiind in lagăr la Sal-civa, unde primi avusul la 16 Maiu, nu putu să întreprinză marșul de cât in ziua următoare, pentru că iată cum se esprî-mă dînsul: „cu oamenii mei chinuți de foame și aproape toți fără încălțăminte, pu-tu să sosesc numai la 19 după amiază ina-ntea Abrudului, — tocmai in timpul cînd Hatvany luat in fuga, lupta la Dealu Mare cu cele din urmă încordări spre a scapa.”

Cînd gloatele se întrebuințau mai mult de 5 zile, mai vîrtos in marșuri și in-treprinderi, avea loc aprovizionarea mili-tară.

Despre apropierea inamicului locuitorii erau înștiințati de santinelele de cordon, de spioni, de buciumul munților și prin semnale de foc, așezate in vîrfurile mun-ților; gloatele țînutului amenințat se a-

nism pe care l'ar fi putut observa cine-va in acest interior in care să per-petuau tradițiunile lui 1830.

De sigur erau fericiti: făceau bine, vedeau prea puțin lumea și erau sa-tisfăcuți de ei inșiși. Veniturile moși-ilor nu erau așa mari ca să le permită călătorii îndelungate; trebuințele și dorințele lor întreceau averea. In fine bine-cuvîntările cerului se revărsară in jurul lor. Aveau tref copii, câte tref sînătoși și sositii la timp; erau sgomo-tul, mișcarea, sîrbătorea casei; cu tot mijlocul in care erau născuți cei doi d'antîi n'aveau un gust așa de pronun-țat pentru studiul și plăcerile intelectu-ale. Copii erau niște adevărați bandiți mititei, revoltați in permanentă in con-tra alfabetului, adoratori ai aerului li-ber, ne-răbdători la ori ce frău, vaba-bonzi de păduri și de tufșuri, prin-zînd de coamă caii de la fermă, aler-gînd pe câmpii și ne intrînd in casă de cât cu mare anevoință. Mama lor i mustra, apoi i săruta, și a do-ua zi reîncepeau din nou; in fine, cei mai bunii diavolași din lume. Modifi-cîndu-le obiceiurile lor de vagabondași și de independință, educațiunea nu l'ra putut însă domesticii la lucrările spiritului. Pentru tatăl lor erau un ob-iect permanent de mirare prin pro-

dunau apoi in punctele mai din nainte determinate. — Conform cu necesitatea se rădica pe un timp oare care poporul apt de arme a unui țînut.

(Va urma.)

STIRI MILITARE

In fabricile de arme ale Franciei vor incepe in curînd lucrările pentru inarma-re a infanteriei cu pușci cu repetiție.

O RECTIFICARE

Dăm loc cu plăcere, următoarei rec-tificări ce corespondentul nostru din Târgoviște ne trimete.

Domnule Redactor,

In corespondența mea de la 10 Martie, din scăpare din vedere am pus, că, in cartea „Autorii vechi și noi” s'ar fi a-flînd o poezie a d-lui Aurelian.

Mulțumesc din suflet d-lui Aurelian că mi-a atras luarea aminte asupra greșelii mele, și l rog să m'î ierte semnul de mi-rare, cu care, rîu și fără cale, i-am inso-țit numele in acel articol. — Primiți, etc. —

A. Vlahuța.

NOTIȚE LITERARE

Revista societății „Tinerimea Ro-mână” (apare odată pe lună) An. II Nr. 1 cuprinde sumarul:

- 1. Avent. — 2. Teorii literare. — 3. Viața și trebuințele ei. — 4. Pic. — 5. Infinit și eternitate. — 6. Metafisica D... T. Ș. — 7. Glasul Dunărei. — 8. Suzana din Șerbă-nest. — 9. Necrolog. — 10. Mulțumire. — 11. Ce iubesc mai mult. — 12. Bugetul Statului. — 13. Felicitare. — 14. Bibliografie.

Dreptul nr 29 An. XII cuprinde:

O dificultate relativă a ipoteca legală a femeii mîritate (Urmare și fine), de d. Dem. C. Popescu. — Jurisprudența româ-nă. — Inalta curte de casațiune și justiție, secțiunea I: C. N. Homoriceanu cu C. Giorogărlăanu. — Curtea de apel din Bu-curești, secțiunea II: Theodora Șumlescu cu Vostacof și alți. — Tribunalul Ilfov, sec-țiunea I: Theodora Șumlescu cu Vosta-cof și alți. — Tribunalul din Brăila: Di-mitrie și Irina E. Petala cu P. Petala. Bibliografie.

Serviciul telegrafic al „României Libere”

29 Martie. — 9 ore dimineața.

Paris, 28 Martie.

Sciri din Constantinopol asigură că Bib-Doda pașa, flul Principelui Miridiților, (trib albanes catolic), va fi numit guver-nor general al Libanului.

Viena, 28 Martie,

„Gazeta Vienei” in ședința sa de seară zice că e autorizat a declara că zgomo-tul demisiunii comitetului Potocki din func-țiunile sale de guvernor al Galitiiei, nu se bazează de loc pe nici un fundament. (Havas).

MULȚUMIRE PUBLICA.

Domnule redactor,

Cînd mai marii noștri, fle lumești fie bisericășii, ne arată îngrijire și nu se țin prea sus spre a ne sprijini pe calea binelui și progresului cu povețele lor, ei bine-meritează de recunoștința noastră și noi suntem datori să le-o esprimăm.

Ast-fel sub-semnați comersanți și pro-prietari din urbea Craiova, Mah. Ungu-reni, venind in ziua de șai-sep-zece Mar-tie, anul curent, la București, după ter-minarea afacerilor noastre comerciale mergînd la Prea S. S. părintele episcop al Epharchiei noastre, Rimnicul și Noul Severin, am primit odată cu bine-cuvin-

funda indiferență pe care o aveau in materie de literatură. Cînd el făcea in familie una din acele lecturi care scur-tează nopțile de iarnă, găseau tot-d'a-una un pretext să se retragă, afară da-că nu luau hotărîrea cea mai comodă aceea d'a adormi in loc. D. de Thommeray să întreba une ori cui semă-nău acel mic diavol. Dar, cel din ur-mă, al treilea, Jean, manifestase din cea mai fragedă vîrstă instincte cu totul contrarii și inclinări cu totul o-puse. Mai puțin robust de cât mai marii lui, natură delicată, cam slăbă-noagă, crescuse sub aripa mamei sale, care, fără vr'o preferință mult accen-tuată, l învîlăia, cu toate astea, într'o îngrijire neliniștită și veghetoare de care nu se plîngeau nici de cum cei lalți doi.

(Va urma.)

tarea St-sale sfaturile cele mai bune și mai înțelepte. Incredințînd pe Prea Sf-sa din toată inima că vom căuta a ne fo-losi in tot-d'una de ele, ne implinim plăcuta datorie de a-l aduce prin aceasta mulțumirile noastre publice.

București 17 Martie 1883.

Tudorache Popescu.
Petre Dumitriu.

Societatea „Concordia Română”

Calea Rahovei Nr. 16.

Sămbătă 19 Martie orele 8 seara va da in Saloanele Societății o serată la cari sunt rugați Domnii Membrii a lua parte. Intragrea liberă pentru Membrii iar stră-ini introdusi vor plăti 2 lei de persoană și 3 lei de familie.

Comitetul.

SPECTACOLE

Teatrul Dacia, se va juca piesa *Cat-herina Howard*, dramă in 5 acte și 8 tablouri.

Teatrul Național, se va juca pentru a treia oară *Rosa Magica*.

Sala Bossel, pentru prima oară *Virgi-nia de la Beleville*, operă germană in trei acte.

ANUNCIU BIBLIOGRAFIC

Au apărut:
Studii asupra miopiei, cu examenul a 2991 elevi din școlaele din București, de Dr. N. Manolescu, oculist al spitalei Colțea și Brăncovenesc. (Cu 18 figuri in text). — Prețul 3 l. n.

Poesii populare (Scene din viața so-cială) de A. G. Mavrus. Prețul 1 l. n. Asupra acestor scrieri vom reveni in curînd.

Au apărut:

POEZIILE ȘI NUVELELE
D-lui
DULIU ZAMFIRESCU
Se află depuse spre vînzare in Bucu-rești numai la librăria Graeve et Comp. Prețul 5 lei.

De vînzare lemne de cer uscate, prima calitate drepte, groase, 70 fr. stînjînul adevărat, duse la domiciliu. Magazia, calea Moșilor, strada Birjarilor, No. 13.

VIN NEGRU

de Orevița și Golu-Drancea
Vechi de 4 ani, calitate superioară tuturor altor vinuri. — 16 fr. vadra.

ALB DE DRAGASIANI

din recolta anului 1879. — 15 fr. vadra la
PAUN POPESCU & Comp.
18, Strada Lîpsceni, 18.

SCHIMB ȘI COMISION

FRĂȚII BENZAL

41 bis, STRADA LIPSCANI, 41 bis,

CURSUL BUCUREȘTI

Pe ziua de 17 Martie 1883, ora 12

EFECTELE	Cump.	Vînd.
6 1/2% Oblig. de Stat convertite.	101 1/4	101 3/4
6% Căilor ferate Rom.	103 1/2	104
5% Renta Amortisabilă.	94	94 1/2
5% Renta Română.	93	93 1/2
Obi de Pensie [300 l.] Dob. 10 fr.	225	230
7% Scrisuri fonciare rurale.	103 1/2	104 1/2
5% " " " urbane.	92	92 1/2
6% " " " " "	103	103 1/2
5% " " " " "	99 1/2	100
5% " " " " "	89 1/2	90 1/2
5% Impr. Municipal București	86 1/2	87
Impr. cu pr. Buc. (bil. 20 l.).	33	34
Act. Băncii Nat. a României	1290	1300
Acțiuni Dacia-România	410	412
" ale soc. de cred. mobil.	212	214
" " " " " construcții	528	532
Obligațiuni eșite la sort și C.	99 1/2	aur.
Acțiuni soc. Naționale.	237	239
Aur contra Argint și B. Banca.	1 1/2	2 1/4
Rubla hârtie	2 55	2 60
Florint	2 11	2 12
Lose otomane.	55	65

CURSUL DIN VIENA

28 Martie
Napoleonul. 9 48
Ducatul. 5 62
Lose Otomane. 27 20
Rubla hârtie. 118 50

CURSUL DIN BERLIN

28 Martie
Oppenheim. 109 90
Ruble hârtie. 202 95
Oblig. noui 6%. 103 50
" 5%. 98 10
Renta Amort 5%. 53 30

CURSUL DIN PARIS

28 Martie
Renta Română. 93
Lose Otomane. 58

SCHIMBUL

17 Martie	19 Martie
Paris (3 luni).	99 50
" la vedere.	100 30
Londra (3 luni).	25 10
" la vedere.	25 82
Berlin (3 luni).	122 95
" la vedere.	123 65
Viena la vedere.	213

Adrese pentru telegrame BENZAL

